א) [ברכות כו: וש"ג], ב) [ל"ל דתנן], ג) ר"ה

ל. מנחות סח.. ד) ולחמו

וש"נו. ק) ומוספ׳ ספ"בו.

ט) [ב"ב קלו: קדושין ו:],

מג. מד.ז. ל) פסחים ו) [לקמן מג.], ז) [לעיל כז:

שלו כיון דאין מיוחד שלו אלא כשאול

סוי ואינו יוצא בו ומה שנהגו הההל

לקנות אתרוג בשותפות מלמדין אותן

שיהו כולם נותן כל אחד ואחד חלקו

לחבירו על מנת להחזיר ויש לסמוך

דכיון דקנאוהו על מנת לנאת בו

ואע"ג שלא פירשו סתמא דמלתא

כאילו פרשו דמי כיון דבענין אחר

אין יכולין לנאת בו: הילך אתרוג זה במתנה על מנת

אין מדקדק הש"ס בלשונו להקדים

תנאי למעשה ותנאי כפול והן קודם

ללאו אע"ג דבהכי מיירי אלא שמהצר

לשונו לפי שלא על חידוש זה בא

להשמיענו ולא דמי לתנאי ומעשה

בדבר אחד דהיינו כששניהם סותרים

זה את זה כי ההיא דעל מנת שתחזיר

לי את הנייר בפרק מי שאחזו (גיטין

דף עה. ושם) וא"ת כיון דאמר ע"מ

שתחזירו לי ה"כ אם הקדישו אינו

מקודש כדמוכח בסוף יש נוחלין (ב"ב

דף קלו:) גבי שור זה נתון לך במתנה

ע"מ שתחזירהו לי דכיון דקאמר לי

מידי דחזי לי האמר וא"כ היאך יצא

והא אנן תנן בנדרים פרק השותפין

(דף מח.) גבי מתנה דבית חורון

דכל מתנה שאינה משאם הקדישה לא

תהא מקודשת לא שמיה מתנה וי"ל

דה"נ הוי בידו להקדיש להיות קדוש

כל זמן שהוא בידו עד שיחזיר ועוד

דהתם נמי לא בהקדש תלוי טעם

המתנה כדמוכח בנדרים ירושלמי

דאמר עלה רבי ירמיה רבי יהודה

בעי מעתה מתנה אין אדם נותן

מתנה לחבירו ע"מ שלא יקדשנה

לשמים ומשני מתני׳ כל מתנה שהיא

כמתנת בית חורון שהיתה בערמה

שאם הקדישה אינה מוקדשת אינה

מתנה כלומר שלא נתנה לו שיהנה

המקבל שום הנאה שבעולם אלא שיהם מותר לאביו של נותן זה ודאי

הערמה בעלמה ולה שמיה מתנה

שהרי לא זכה בה לענין עלמו לשום

דבר וא"כ מה הקנה לו אבל הכא

דמוכה ליה שיהנה בו שמיה מתנה

ולא הזכיר שם הקדש אלא משום שעל

הקדש היה מעשה ולשון כל מתנה

שאינה וכו' מוכיח כן דמשמע שאינה

מתנה לשום דבר גם סעודתו היתה

מוכחת עליו שלא היה דעתו ליתן

כלל לענין שום דבר רק שיבא אביו ויאכל כמו שמפרש שם בגמרא או

משום דויתור אסור במודר הנאה

אבל בעלמא מתנה היא אע"פ שאין

שתחזירהו לי. נשום מקום

קם א מיי׳ פ״ב מהלי שגגות הלכה י: קי ב מיי׳ פ״ח מהלכות לולב הלכה י סמג עשין מד טוש"ע א"ח סי אתרוג בתפיסת הבית ולא חשיב

עין משפמ

נר מצוה

תרנח סעיף ג [וסי' תרמט סעי' בז: מנינו טעיף ג [וסי מנינו סעי' ב]: קיא ג ד מיי׳ שם טוש״ע

שם קעיף ד: שם פעיף ד. קיב ה מיי פ״ה מהלי תפלה הלכה ה סמג עשין יט טוש"ע א"ח סי

לו סעיף א: קיג ו מיי' פ"ד תפליו הלכה יו סמג עשין כב טוש"ע א"ח סי מג סעיף א:

מג סעיף א: קיד ז מיי׳ שם הלי טו סמג שם טוש״ע א״ח סי׳ מד: קשו ח מיי׳ פ״ה מהלי תפלה הלכה ה סמג שם טוש"ע א"ח סי לו סעיף א:

קמו ט מהלי לולב הלי כד סמג שם ועשיו מד טוש"ע שם וסי׳ תרנב סעיף :בהגה"ה בהגה"ה

הגהות הב"ח רש"י ד"ה עד עלם עד (ה) ציצומו של יום:

רבינו חננאל חלוקת ר' יהודה על רבן יוחנן בן זכאי במסכת ואסיקנא לרבן . בן זכאי אסור מנחות. . לאכול החדש בששה עשר בניסו היום כולו. והאידנא לא אכלינן אלא באורתא לא . רשיבסר נגהי תמניסר. ומאי התקין דקתני במתני׳, דרש המקרא והתקין. מתני' ביום טוב הראשון בר׳. זו ששנינו שאיז אדם כו : זו ששנינו שאין אום יוצא ביום טוב הראשון בלולבו של חבירו אמרי׳ מנא לן, דת״ר ולקחתם לכם, משלכם, להוציא את הגזול והשאול. אלא אם כן נתנו לו במתנה אם כן נוננו לו בטוננות כאשר נתן רבן גמליאל לר׳ יהושע כו׳. ואסיק׳ . כי הא דאמר רבא הילך לי הא האמו הבא היקן אתרוג זה במתנה על מנת שתחזירהו לי, החזירו יצא. לא החזירו לא יצא. ווזהוה אמר ליה לכשתזכה נון הוח אמו ליח לכשוחכה בו ובמצותו תחזיריהו לי. וכן הלכה. אמר מר בר אמיומרו אבא הוה מצלי תפליז בידו וספר תורה . בזרועו ויתפלל כו׳. ואמר שמואל סכין וקערה ככר ותינוק כיוצא בהן, כלומר אסור לו להתפלל ואלו בידו. ושנינן, הללו לאו מצוה, אבל לולב כיון דמצוה הוא לא טרי[ד] ביו ושרי. **תניא** אמר ר' אלעזר בר׳ צדוק כך היה מנהג בני ירושלים, נכנס בכנסת ולולבו בידו, קורא שמע ומתפלל ולולבו בידו. קורא בתורה או נושא את כפיו, מניחו על הקרקע. פיםמא ר׳ יוסי אומר יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, שכח והוציא הלולב ברשות הרבים

טור, מפני שהוציא ברשות. אמר ר' אמי

לשון יחיד וגבי סוכה לא לריך קרא דהא כתיב כל האזרח: אלא א"ב נתן לו במתנה. ובאתרוג השותפין נמי לא נפיק כדמוכח בשילהי יש נוחלין (ב"ב דף קלו: ושם) גבי אחין שקנו

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

יום של יום עד עיצומו של יום בעד עד עינומו של יום וקסבר יעד ועד בכלל ומי סבר ליה כוותיה

ולכחתם שתהא לקיחה לבל א' וא'. מדלא כמיב ולקחת עד עלם עד (4) עלמו של יום. כל היום קרוי עלם היום: וקסבר עד ועד בכלל. ולא דריש עד ולא עד בכלל להתירו בהאיר מזרח כי ליכא עומר והכי מתוקמי קראי אין עומר עד עלם ועד בכלל יש עומר עד הביאכם: והא מיפלג פליג. רבי יהודה עליה שמלינו

שתמה רבי יהודה בדורו על תהנת ריב"ז למה תלה הדבר בעלמו דמשמע לעשות סייג בא והלא מן התורה הוא אסור: דרש. המקרא עד ועד בכלל: והתקין. לפי שהיו רגילים לאכול חדש מחלות ולהלן כשהיה הבית קיים עד עכשיו הולרך לתקן: בזרגנ" י"ע הראשון כו'. דאמרינן לקמן (דף מג.) דדוחה מלות לולב שבת בי"ט הרחשון לבדו: מוליכין חם לולביהן. מערב שבת: שהוליחו ברשות. ברשות מלוה שהיה טרוד במלוה ומחשב ועסוק וממהר לעשותה ומתוך כך טעה ושכח שהוא שבת והסבר רבי יוסי טעה בדבר מלוה ושגג בדבר כרת פטור מקרבן: גבו' מנא הני מילי. דאיו אדם יולה בלולבו של חבירו: לכם משלכם. משמע: למה לי למימר החזירו. מה אנו למידין מחזרה זו דאנטריך תנא למיתנייה במתני': הא קמ"ל. דר"ג ע"מ שיחזירוהו לו נתנו להם ואפ״ה הויא מתנה עד שילאו בו: החזירו לו יצא. דמתנה על מנת להחזיר מתנה היא והרי החזירו לו אבל אם לא החזירו אגלאי מלחא דמעיקרא גזול הוא בידו: ה"ג למה ליה למימר שלקחו באלף זוז להודיעך כמה מלות חביבות עליהם: הוה **מללי ביה**. כשהיה מתפלל היה לולבו בידו מרוב חיבתו עליו היה מתפלל בו: לא יאחו אדם כו' ויתפלל. מפני שטרוד הוא במחשבתו שלא יפלו מידו ויתבזו ואין דעתו מיושבת עליו בתפלתו: לא יישן בהם לא שינת קבע ולה שינת ערהי. שמה יפלו מידו והכי אוקימנא ליה בהישן ולעיל דף כו.) דהא דקתני לא קבע ולא עראי בדנקיט ליה בידיה: סכין. מתיירא שמא יפול ויתהע לו ברגלו: וקערה. מליאה: ומעות. שלא יתפורו: וככר. שאם יפול יהא נמאס: לאו מצוה נינהו. לאוחזן והויין עליו למשא לפיכך טרוד במשאם וכבד עליו משחם ושמירתם: הכח. נטילתה ולקיחתה מלוה היא ומתוך שחביבה מלוה עליו אין משאה ושימורה כבד עליו ולא טריד: קורא בתורה. לריך להניח הלולב לפי שגולל ס"ת ופותחו: נכנס לבית

המדרש. טריד בשמעתה ויפול מידיו:

והא מפליג פליג עליה יוראים משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא יום הגף כולו אסור אמר לו רבי יהודה והלא מן התורה הוא אסור דכתיב עד עצם היום הזה עד עיצומו של יום רבי יהודה הוא דקא מעי הוא סבר מדרבנן קאמר ולא היא מדאורייתא קאמר והא התקין קאמר מאי התקין דרש והתקין: מתני' י"ם הראשון של חג שחל להיות בשבת כל העם מוליכין את לולביהן לבית יהכנסת למחרת משכימין ובאין כל אחד ואחד מכיר את שלו ונומלו מפני שאמרו חכמים אין אדם יוצא ידי חובתו ביום מוב הראשון בלולבו של חבירו ושאר ימות החג אדם יוצא ידי חובתו בלולבו של חבירו רבי יוםי אומר סאיום מוב הראשון של חג שחל להיות בשבת ושכח והוציא את הלולב לרשות הרבים פטור מפני שהוציאו ברשות: גמ' מנה"מ דת"ר יולקחתם שתהא לקיחה ביד כל אחד ואחד "לכם ימשלכם להוציא את השאול ואת הגזול מכאן אמרו חכמים יאין אדם יוצא ידי חובתו בי"ם הראשון של חג בלולבו של חבירו אלא אם כן נתנו לו במתנה ומעשה ברבן גמליאל ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא שהיו באין בספינה ולא היה לולב אלא לרבן גמליאל בלבד שלקחו באלף זוז נטלו רבן גמליאל ויצא בו ונתנו לרבי יהושע במתנה נטלו רבי יהושע ויצא בו ונתנו לרבי אלעזר בן עזריה במתנה נטלו רבי אלעזר בן עזריה ויצא בו ונתנו במתנה לרבי עקיבא נמלו ר"ע ויצא בו והחזירו לרבן גמליאל למה לי למימר החזירו מלתא אגב אורחיה קא משמע לן ימתנה על מנת להחזיר שמה מתנה כי הא ∞דאמר רבא יהא לך אתרוג זה על מנת שתחזירהו לי נמלו ויצא בו החזירו יצא לא החזירו לא יצא למה לי למימר שלקחו באלף זוז להודיעך •כמה מצות חביבות עליהן א"ל מר בר אמימר לרב אשי אבא צלויי קא מצלי ביה מיתיבי יהלא יאחז אדם תפילין בידו וספר תורה בחיקו ויתפלל יולא ישתין בהן מים סיולא יישן בהן לא שינת קבע ולא שינת עראי ואמר שמואל "סכין

וקערה ככר ומעות הרי אלו כיוצא בהן התם לאו מצוה נינהו ומריד בהו הכא מצוה נינהו ולא מריד בהו תניא ירבי אלעזר בר צדוק אומר יכך היה מנהגן של אנשי ירושלים אדם יוצא מביתו ולולבו בידו הולך לבית הכנסת לולבו בידו קורא קריאת שמע ומתפלל ולולבו בידו קורא בתורה ונושא את כפיו מניחו על גבי קרקע הולך לבקר חולים ולנחם אבלים לולבו בידו נכנם לבית המדרש משגר לולבו ביד בנו וביד עבדו וביד שלוחו מאי קמ"ל להודיעך כמה היו זריזין במצות: רבי יוםי אומר י"ם: אמר אביי

יכול להקדישה כדתנן פרק בתרא דנדרים (דף פח.) שנותן לבתו מה שנושחת ונותנת לפיה ובפ"ק דקדושין (דף כג: ושם) שנותן לעבד ע"מ שילא בו לחירותי: ראם לאו לא יצא. 24 ומה שלא החזירו רבי יהושע לרבן גמליאל אלא נחנו לרבי אלעור בן עוריה ורבי אלעור בן עוריה לרבי עקיבא דעתו של רבן גמליאל היה שיצאו כולם ואח"כ יחזירוהו: ראבר שמואל סבין וקערה וכבר ומעות הרי אלו ביוצא בהן. אנטריך ליה לשמואל למימר

דלא תימא דווקא תפילין וס״ת דאיכא בזיון כתבי הקודש בנפילתו טריד בהו טפי ואין דעתו מתיישבת בתפלתו:

ברכות כג:, ל) [שם: לעיל כו.ז. ל) ותוספי פ"ב הי"ב], מ) שאם הקדישה מוקדשת כ"ה גי" מהר"ם, ווע"ע מוס' הדושיו ו: ד"ה לא ודף מט: ד"ה דברים ותוס' ב"ב קלו: ד"ה לא ותוס' גיטין עה. ד"ה לאפוקי וד"ה אלא אמר ותוס' שם עה: ד"ה דמנאיו. תורה אור השלם וּ, וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶּל לֹא תאכלו עד עצם היום הַנָּה עַד הֲבִיאֲכֶם אֶת קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלְם לְדרֹתִיכֶם בְּכֹל

משְבֹתֵיכֶם: ויקרא כג יד 2. וּלְקַחְתֶּם לְכֶם בַּיּוֹם

הָראשון פְּרִי עֵץ הָדָר בָפַּת הְמָרִים וַעֲנַף עֵץ בַּפַּת הְמָרִים וַעֲנַף עֵץ

אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יְמִים:

. לפני

ויקרא כג מ

נחל

וְשְׁמַחְתֶּם רְּ וּשְׁמַחְתֶּם רְּ אַלִּרִי

גליון הש"ם . גם' כמה מצות חביבות. עיין כנ"ק דף ט ע"ב תוס' ב"ה אילימא:

מוסף רש"י

שובן אמר ר' יהודה. גרסיגן אמר לו אמר ו ולא גרסיגן אמר ... יידה שהרי לא ר' יהודה, שהרי לא ראהו מימיו, אבל חמה מהנת רבו בדורו על יוחנן בן זכחי וחמר מה חידוש חידש ר' יוחנן בן זכחי והלח מן המורה חסור (ד"ה ל:) חו: חמר יהודה לתנא דמתני (מנחות סח.). מדרבגן קאמר. כלומר סוא כא לגזור עליו משום החוא טעם דלעיל דשמא יבנה לכט היה לים. דרש והתקין. דרש להם המקרת והתקין שינהגו איסור. לפי שעד מתיל (שם). החזירו יצא. איגלאי מילמא דהויא מתנה מ שהרי קיים עתה תנאי, שמתנה היתה תלויה נתנאי ונתקיים (דשב"ם ב"ב קלו:). לא החזירו. אלא מכרו או אכלו, לא יצא. דאיגלאי מילתא דלא הויא מתנה (שם) דהוה ליה גזל למפרע (קדושין היט גול למפלע (קוושין הי). לא יאחז אדם וכר׳ ויתפלל. שחין דעתו מיושבת עליו בתפלה שהרי יפלו מידו ורדרוח רג:). פיח .DW) שמא יפיל). **סכין כו'** שנוא יפיקי. טבין כו הרי אלו כיוצא בהן. לענין תפלה שדואג עליהן שלא תפול הסכין ותזיקנו, והקערה תשפך והמעות יאבדו והככר יטנף (שם).